

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku J. B. o umorzenie należności.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniu 9 września 2016 roku wnioskodawczyni zwróciła się z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (zwaną ustawą abolicyjną). Powołana ustawa w art. 1 ust. 4 przewidywała 24-miesięczny termin od wejścia w życie ustawy, w którym można było złożyć wniosek o umorzenie należności. W związku z tym, że ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności weszła w życie z dniem 15 stycznia 2013 roku ostateczny termin na złożenie wniosku upłynął 15 stycznia 2015 roku.

/decyzja – k. 6 akt ZUS/

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym dnia 27 października 2016 roku J. B. zaskarżyła powyższą decyzję w całości i wniosła o jej uchylenie, uznanie roszczenia ZUS za przedawnione i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, że w okresie od 1 grudnia 2002 roku do 30 kwietnia 2004 roku prowadziła działalność gospodarczą. W dniu 8 września 2016 została poinformowana przez ZUS o zaległościach w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne z lata 2003-2004. W dniu 9 września 2016 roku udała się do ZUS I Oddział w Ł. w celu wyjaśnienia sytuacji. Dowiedziała się, iż pomimo upływu ponad 10 lat jej sprawa nie została zakończona. Tego samego dnia złożyła wniosek o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu niezapłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 poz 1551 - zwaną ustawą abolicyjną). W dniu 26 września 2016 roku otrzymała decyzję ZUS z dnia 22 września 2016 roku odmawiającej wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności.

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. Ponadto wskazał, że w oparciu o zaewidencjonowane na koncie w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS dokumenty zgłoszeniowe i rozliczeniowe ustalono, że płatnik składek działalność gospodarczą prowadził od dnia 01 grudnia 2002 roku do 30 kwietnia 2004 roku i nie opłacił następujących składek:

- **FUS**- za okres 02/2003 - 04/2004 w łącznej kwocie - 5.378,34zł +%

- **FUZ**- za okres 03/2003 - 04/2004 w łącznej kwocie - 1.946,62zł. +%

- **NaFP**- za okres 06/2003 - 04/2004 w łącznej kwocie - 337,39zł.+%

/odpowiedź na odwołanie – k. 9/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

J. B. prowadziła działalność gospodarczą od dnia 1 grudnia 2002 roku do 30 kwietnia 2004 roku. /bezsporne/

Obecnie odwołująca ma orzeczoną całkowitą niezdolność do pracy do dnia 30 kwietnia 2018 roku.

/ orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 4 maja 2015 roku k. 24/

W okresie od 29 sierpnia 1978 roku do 12 stycznia 2009 roku wnioskodawczyni była zameldowana pod adresem stałym: Ł., ul. (...), zaś od dnia 12 stycznia 2009 roku do chwili obecnej pod adresem Ł., ul. (...).

/zaświadczenie o poprzednich adresach k. 36/.

Zawiadomieniem z dnia 28 lipca 2009 roku, wysłanym na adres Ł., ul. (...), J. B. została poinformowana przez Naczelnika Urzędu Skarbowego dla Ł. w Ł. o zajęciu wierzytelności pieniężnych dłużnika.

/zawiadomienie z dnia 28 lipca 2009 roku k. 39-41/

Wnioskiem z dnia 9 września 2016 roku na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551) J. B. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o umorzenie całości nieopłaconych należności składkowych na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy za okres objęty ustawą, do opłacania których zobowiązana była z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności.

/wniosek – k. 1 akt ZUS/

W dniu 27 października 2016 roku zostało nałożone zajęcie komornicze na wynagrodzenie wnioskodawczyni. Zaś w dniu 28 października 2016 roku J. B. uregulowała w całości należności wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł..

/pismo wnioskodawczyni k. 16 - 18, odpowiedź na odwołanie z dnia 24 listopada 2016 roku k. 9/

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniu 9 września 2016 roku wnioskodawczyni zwróciła się z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. (zwaną ustawą abolicyjną). Powołana ustawa w art. 1 ust. 4 przewidywała 24-miesięczny termin od wejścia w życie ustawy, w którym można było złożyć wniosek o umorzenie należności. W związku z tym, że ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności weszła w życie z dniem 15 stycznia 2013 roku ostateczny termin na złożenie wniosku upłynął 15 stycznia 2015 roku.

/decyzja – k. 6 akt ZUS/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlega oddaleniu.

W dniu 15 stycznia 2013 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. 2012 poz. 1551). Ustawa ta – zwana dalej ustawą abolicyjną – przewiduje możliwość umorzenia składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy oraz odsetek za zwłokę i pozostałych powstałych kosztów (w tym kosztów egzekucyjnych), dla wszystkich osób prowadzących pozarolniczą działalność, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie opłaciły należnych z tego tytułu składek.

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1) która przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W ustępie 2 art. 1 ustawy abolicyjnej przewidziano, że w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy wymienionej w ust. 1, wniosek o umorzenie składa płatnik składek. Natomiast w ustępie 3 art. 1 ustawy abolicyjnej postanowiono, że w przypadku, gdy płatnik, o którym mowa w ust. 2, zakończył prowadzenie pozarolniczej działalności, wniosek o umorzenie składa osoba, o której mowa w ust. 1.

Zgodnie zaś z dyspozycją ust. 6 art. 1 ustawy abolicyjnej umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z uregulowaniem art. 1 ust. 4 powołanej ustawy wniosek o umorzenie można złożyć w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

J. B. wystąpiła w dniu 9 września 2016 roku z wnioskiem do organu rentowego o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek w związku z podleganiem ubezpieczeniu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie analizowanej ustawy abolicyjnej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoznając powyższy wniosek wydał zaś decyzję odmawiającą wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku o umorzenie należności.. W związku z tym, że ustawa z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności weszła w życie z dniem 15 stycznia 2013 roku ostateczny termin na złożenie wniosku upłynął 15 stycznia 2015 roku.

Oznacza to, że wnioskodawczyni nie dopełniła wymogu formalnego jakim jest złożenie wniosku o umorzenie należności w określonym przez ustawę czasie. Jest to termin sztywno określony przez ustawodawcę, a zatem nie było możliwe merytoryczne rozpoznanie wniosku pomimo jego uchybienia. Powyższej okoliczności nie kwestionuje również sama wnioskodawczyni. Dodatkowo uregulowała powyższe zaległości składowe z tytułu prowadzenia w latach 2002 - 2004 pozarolniczej działalności gospodarczej. J. B. nie może natomiast pogodzić się z faktem, że tak późno, bo dopiero we wrześniu 2016 roku została poinformowana przez organ rentowy o zaległościach w opłaceniu składek na ubezpieczenie społeczne z lat 2002 - 2004.

Pomijając już fakt, że organ rentowy, wbrew wywodom skarżącej jednak określone czynności przedsięwziął, to obowiązkiem wnioskodawczyni jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą było opłacanie składek w terminie i w pełnej wysokości. To nie Zakład (...) ma obowiązek stałego monitorowania tego obowiązku. Zatem czy wnioskodawczyni miała świadomość tych zaległości czy też nie miała, nie może obecnie obciążać organu rentowego. Jak wynika z akt sprawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w latach 2003 i 2004 kierował do płatnika upomnienia przedegzekucyjne. Dnia 26 listopada 2003 za miesiące 02/2003 do (...) - doręczone 3 grudnia 2003 roku. Dnia 6 lipca 2004 za miesiące 10/2003 do (...) -doręczenie zastępcze 23 lipca 2004 roku, na podstawie których następnie zostało skutecznie wdrożone postępowanie egzekucyjne do Urzędu Skarbowego Ł.. Skuteczne wszczęcie postępowania egzekucyjnego tj. doręczenie odpisów tytułów wykonawczych, na zaległości od 02/2003 do 09/2003 wysłano 1 października 2004 roku -doręczenie zastępcze 22 października 2004 roku, natomiast na zaległości od 10/2003 do 04/2004 - wysłano 9 września 2004 - doręczenie zastępcze 4 października 2004 roku. Postępowanie zostało

zakończone z uwagi na zwrot tytułów z US Ł. z pismem z dnia 7 sierpnia 2009 roku, wskazującym iż od 12 stycznia 2009 roku płatnik posiada nowy adres zamieszkania Ł. ul. (...), który terytorialnie podlega do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Ł. Płatnikowi w dniu 6 września 2016 roku ponownie wysłano upomnienia przedegzekucyjne - doręczone osobiście 8 września 2016 roku, następnie zadłużenie skierowano do postępowania egzekucyjnego - zajęcia wynagrodzenia - doręczone 27 października 2016 roku. To zaś oznacza, że organ rentowy jednak przed wrześniem 2016 roku aktywności w wyegzekwowaniu należnych świadczeń podejmował, ponadto kierowano korespondencję na adres obowiązujący do 2009 roku tj. (...), ul. (...), zaś później na adres Ł., ul (...) zgodnie z danymi meldunkowymi, odnotowanymi w Urzędzie Miasta Ł..

Tym samym, brak było podstaw do zastosowania w stosunku do ubezpieczonej przepisów cytowanej powyżej ustawy abolicyjnej.

Nie jest również możliwe, by pomimo niespełnienia wymogów ustawowych, w sprawie miały zastosowanie zasady współzycia społecznego. Zwrócić należy uwagę, że przepisy z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący (*ius cogens*), w związku z czym o przyznaniu świadczenia decyduje każdorazowo spełnienie ściśle określonych ustawowych przesłanek, nie zaś - zasady współzycia społecznego. W podobny sposób wypowiadał się niejednokrotnie w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy, np. w wyrokach: z dnia 12 stycznia 2000 r. (II UKN 293/99, OSNP z 2001 r. Nr 9, poz. 231); z dnia 19 czerwca 1986 r. (II URN 96/86, Służba (...) z 1987 r., nr 3); z dnia 26 maja 1999 r. (II UKN 669/98, OSNP z 2000 r. Nr 15, poz. 597). Wyłączona jest zatem możliwość ich wykładania z uwzględnieniem reguł słuszności (zasad współzycia społecznego), co powoduje konieczność ich ścisłego, a więc - co do zasady - w zgodzie z dosłownym brzmieniem, stosowania. Zauważyć także należy, że z uwagi na publicznoprawny charakter należności z tytułu składek umorzenie jest rozwiązaniem o charakterze wyjątkowym. Pamiętać należy, że ustawodawca w ustawie z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność jednoznacznie wskazał, jakie kryteria powinny decydować o umorzeniu, zatem jakakolwiek wykładnia rozszerzająca jest niedopuszczalna. Zatem okoliczność, że wnioskodawczyni jest osobą całkowicie niezdolną do pracy oraz w dość bliskiej odległości czasowej zmarła jej mama i tata nie może niweczyć skutku braku dochowania terminu złożenia wniosku o umorzenie należności najpóźniej do dnia 15 stycznia 2015 roku. A tym samym wskazane okoliczności nie mogą prowadzić do podważenia prawidłowości decyzji ZUS z dnia 22 września 2016 roku.

Odnosząc się do kwestii przedawnienia składek, to wskazany zarzut należało uznać za bezprzedmiotowy, skoro wnioskodawczyni wymagane kwoty uregulowała. W związku z tym brak było podstaw do analizowania przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń.

Zaskarżona decyzja z dnia 22 września 2016 roku została zatem wydana zgodnie z prawem.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w niniejszej sprawie jako niezasadne.

E.W.